

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ БІБЛІОТЕК

DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2024.02.098>
УДК 021.64 (477+478)

Людмила Дем'янюк,
<https://orcid.org/00-00-0003-4242-8390>,
кандидатка історичних наук, старша наукова співробітниця,
відділ міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (м. Київ, Україна)
просп. Голосіївський,3, Київ,03939, Україна
e-mail: demianiuk@nbuv.gov.ua

Маріана Кіріаков,
<https://orcid.org/0009-0003-5549-4984>,
головна спеціалістка,
відділ міжнародних відносин та управлінської підтримки,
Національна бібліотека Республіки Молдова (м. Кишинів, Республіка Молдова)
вул. 31 серпня 1989,78-А, Кишинів, МО 2012, Республіка Молдова
e-mail: mkiriakov@yahoo.com

Олена Вихристюк,
<https://orcid.org/0009-0006-7457-2783>,
головна бібліотекарка,
відділ іноземного комплектування та міжнародного книгообміну,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (м. Київ, Україна)
просп. Голосіївський,3, Київ, 03039,Україна
e-mail: vykhristjuk@ukr.net

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського та Національна бібліотека Республіки Молдова: основні аспекти міжнародного співробітництва

Мета статті – дослідити стан та основні аспекти двостороннього наукового співробітництва між Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського і Національною бібліотекою Республіки Молдова. **Методологія дослідження** ґрунтується на системному, структурному підходах, використанні методів логічного та структурно-функціонального аналізу, наукової об'єктивності. **Наукова новизна** полягає у висвітленні досвіду міжнародного наукового співробітництва між Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського і Національною бібліотекою Республіки Молдова. Розкрито основні аспекти науково-інформаційної двосторонньої співпраці між провідними книгозбірнями, охарактеризовано місце такої взаємодії у системі міжнародних відносин Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Розкрито перспективи подальшого поглиблення двосторонніх професійних відносин, визначено пріоритетні шляхи їх удосконалення. У **висновках** підкреслено, що партнерські відносини між Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського і Національною бібліотекою Республіки Молдова активізувалися після підписання угоди про науково-інформаційне співробітництво у 2017 р., розширення взаємодії та зміцнення документообміну. З початком повномасштабного збройного вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого 2022 р. система міжнародного наукового співробітництва Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського увійшла в новий етап

свого розвитку, що позитивно позначилося на відносинах із бібліотеками-партнерами, зокрема й Національною бібліотекою Республіки Молдова. Наголошується, що діяльність Національної бібліотеки Республіки Молдова у цей період була спрямована на активну підтримку бібліотечної галузі України. Констатується, що співпраця між Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського і Національною бібліотекою Республіки Молдова останніми роками засвідчує зміцнення українсько-молдовського партнерства, що має велике значення для розвитку міжнародних відносин обох національних книгозбірень, посилення їх інформаційно-комунікаційного складника.

К л ю ч о в і с л о в а: міжнародна бібліотечна співпраця, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна бібліотека Республіки Молдови, науково-інформаційне співробітництво, міжнародна бібліотечно-інформаційна комунікація, міжнародний документообмін.

Актуальність теми дослідження. Актуальним питанням бібліотечно-інформаційного комплексу України у сучасних умовах є інтенсифікація співробітництва із зарубіжними бібліотечно-інформаційними установами, розширення напрямів та форм міжнародної взаємодії, поглиблення дружніх відносин, які є запорукою миру та надійного партнерства. Міжнародна бібліотечна співпраця відіграє вагомую роль у формуванні системи міжнародних відносин кожного залученого до цього процесу учасника, є підтвердженням статусу та мірилом потужностей установи. Окрім того, міжнародне співробітництво є важливим чинником інтеграції бібліотек у глобальний інформаційний простір, обміну знаннями, технологіями та культурними цінностями. Українські бібліотеки, зокрема і Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (далі НБУВ), активно працюють над розвитком та поглибленням міжнародних зв'язків. Для НБУВ міжнародна співпраця в усіх її формах і напрямках, здійснюючись відповідно до чинного законодавства України та Статуту НБУВ, була і залишається одним із пріоритетних напрямів діяльності.

Останніми роками на міждержавному рівні спостерігається активізація співпраці між Україною і Республікою Молдова, що позитивно вплинуло на оптимізацію взаємодії між провідними бібліотеками обох країн. У цьому контексті особливої актуальності набуває висвітлення основних аспектів співробітництва між Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського і Національною бібліотекою Республіки Молдова (далі НБРМ) для вироблення рекомендацій та стратегій щодо подальшого розвитку цього напрямку діяльності у рамках бібліотечно-інформаційного комплексу.

Мета статті – дослідити стан та основні аспекти двостороннього наукового співробітництва між Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського і Національною бібліотекою Республіки Молдова.

Виклад основного матеріалу. Ефективне співробітництво з іноземними партнерами дає змогу українським бібліотекам нарощувати міжнародну підтримку, забезпечувати доступ до світових інформаційних ресурсів, розширювати можливості для наукових досліджень та культурного обміну.

Останніми роками спостерігається інтенсифікація співпраці України з Республікою Молдова на міждержавному рівні. Розвиток двостороннього співробітництва наших держав на культурно-гуманітарному напрямі здійснюється на основі договірно-правової бази та принципів добросусідства, виходячи

з наявних фінансових можливостей кожної зі сторін та рівня партнерства між окремими суб'єктами культурної діяльності [2]. Участь у міжнародних проєктах та ініціативах значною мірою сприяє і розвитку бібліотечної сфери. За даними Посольства України в Республіці Молдова, щороку у Молдові проводяться урочистості з вшанування пам'яті визначних діячів України, представники української і молдовської сторін беруть участь в урочистих заходах, що проводяться державною та місцевими владами України і Молдови до Дня Незалежності, Дня Перемоги, аварії на ЧАЕС, Дня слов'янської писемності та ін. У серпні 2021 р., з нагоди 30-річчя Незалежності України та підтримки ініціативи «Кримська платформа» Президента Республіки Молдова Маю Санду було нагороджено відзнакою Президента України – орденом князя Ярослава Мудрого.

Слід підкреслити, що культурно-гуманітарна співпраця, двостороннє співробітництво між Україною і Республікою Молдова динамічно розвиваються завдяки зусиллям обох сторін. Зокрема, Посольство України в Молдові активно співпрацює з громадськими організаціями українців Молдови, регулярно організовуються різноманітні культурно-просвітницькі заходи: виставки творів молдовських і українських художників, презентації книг українською мовою, тематичні онлайн-зустрічі, літературно-музичні вечори, виступи українських колективів. З 2015 р. у Кишиневі щорічно проводиться Марш Вишиванки, а у 2021-му було започатковано Український День у Молдові. У листопаді 2021 р. відбулася VI Міжнародна наукова конференція «Українсько-молдовські етнокультурні зв'язки» за участі близько 200 вчених, а також Круглий стіл «Вшанування пам'яті жертв Голодоморів в Україні та Республіці Молдова», який зібрав активістів українських громадських організацій, представників влади та науковців з обох країн. Варто зазначити, що з початку збройної агресії РФ проти України наша держава отримує неоціненну підтримку від Молдови. У травні 2022 р. з благодійною метою пройшли вже треті «Дні нового українського кіно в Молдові». Кошти від продажу квитків на ці заходи були передані на потреби центру для тимчасово переміщених осіб. Усе вищезазначене працює на зміцнення культурних, наукових зв'язків між Україною і Молдовою [3].

Якщо говорити про співпрацю між головними книгозбірнями наших країн, то вона ґрунтується на тих самих принципах рівноправності, добросусідства та взаємодії дружніх держав. Її договірну базу становлять Угода про науково-інформаційне співробітництво (чинна з 2017 р. по 2022 р.) та Меморандум про взаєморозуміння між НБУВ і НБРМ, який набув чинності з 1 березня 2024 р. У рамках Меморандуму підписанти закріпили своє прагнення зміцнювати двосторонні професійні відносини, ефективно співпрацювати у галузі культури, науки та поширення наукової інформації. Головні положення Меморандуму охоплюють співпрацю у галузях бібліотечної науки, бібліографії, налагодження прямих зв'язків щодо обміну досвідом, знаннями; поглиблення міжнародного книгообміну за для якісного поповнення фондів бібліотек; створення спільних програм каталогізації, автоматизації, оцифрування, упровадження навчальних програм для підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців; організація лекцій,

тренінгів, конференцій та виставок; обмін фахівцями для підвищення кваліфікації та навчання на робочому місці; співпраця у сфері розроблення технологій збереження та реставрації паперових документів [6].

Передумовою підписання Меморандуму стала активізація інформаційно-комунікаційних відносин між нашими книгозбірнями упродовж 2022–2023 рр., яка надала нового імпульсу розвитку плідної співпраці. З 2022 р. спостерігається значне посилення культурно-просвітницької функції НБРМ щодо поширення інформації про Україну, яка включає організацію тематичних виставок, проведення лекцій та інших заходів, спрямованих на підвищення обізнаності, розуміння культурної та історичної спадщини України. У період з 8-го травня по 8-ме серпня 2022 р. під патронатом Конференції європейських національних бібліотекарів (*англ.* The Conference of European National Librarians, далі CENL) у Національній бібліотеці Молдови пройшли «Дні Європи 2022» під девізом «Солідарність з Україною». Вони вирізнялися серією заходів та ініціатив, спрямованих на підтримку України у її боротьбі проти російської збройної агресії. Виставки, освітні програми, різні інтерактивні дійства організовувалися для долучення громадськості, біженців з України до європейських цінностей, до виховання у громадян почуття солідарності, небайдужості, прагнення спільними зусиллями відстоювати мир на Землі. Структуровані у трьох розділах заходи («Єдність та солідарність: європейський підхід до кризи в Україні», «Європейські роздуми щодо відповіді ЄС на російську військову агресію в Україні»; «Україна і Республіка Молдова: разом за мирне, демократичне та процвітаюче європейське майбутнє») порушували теми солідарності Європейського Союзу з Україною у її боротьбі з російською агресією, допомоги ЄС Україні і Республіці Молдова щодо прискорення процесу їх європейської інтеграції [16].

Іншою подією, яка демонструвала прагнення молдовських бібліотекарів до зміцнення партнерства з НБУВ, стало відкриття 11 травня 2023 р. у Національній бібліотеці Республіки Молдова тематичної програми заходів Року української культури в Молдові, підготовленої колективом НБРМ за сприяння Міністерства культури Молдови і Посольства України в Молдові. Під час урочистостей було презентовано фотопроєкт «Листівки з України: як "руський мир" знищує культуру»; масштабну виставку документів з фондів Національної бібліотеки Республіки Молдова «Україна: між миром і війною», а також низку видань від Одеської національної наукової бібліотеки. Крім того, у рамках проекту Першої леді України Олени Зеленської «Українська книжкова полиця» до фондів НБРМ було передано добірку сучасної української дитячої літератури. Програма заходів також включала презентації румуномовних перекладів праць українських літераторів Сергія Жадана і Юрія Андруховича, ознайомлення з роботою української бібліотеки імені Лесі Українки (філії муніципальної публічної бібліотеки Кишинєва), тематичний круглий стіл «Цінності, які нас єднають» [7].

Важливою формою бібліотечного співробітництва, що дає змогу обмінюватися досвідом, налагоджувати міжнародні зв'язки, спільно працювати над розв'язанням актуальних проблем галузі, є участь у спільних наукових заходах.

Однією з ключових подій українсько-молдовської бібліотечної співпраці останнього часу стала міжнародна наукова конференція «Social resilience and stronger professional networks as preconditions for peace» («Соціальна стійкість та міцніші професійні мережі як передумови миру»), що проходила 9–10 жовтня 2023 р. під патронатом CENL у Національній бібліотеці Молдови [8; 9; 15]. У конференції взяло участь загалом 109 фахівців. Засідання відбувалися у змішаному форматі. 85 делегатів взяли участь у зібранні очно, а 24 приєдналися онлайн. Захід об'єднав фахівців із Молдови, Литви, Латвії, Румунії, Німеччини, України. У своєму виступі генеральна директорка НБРМ Є. Пінтілей відзначила значущість події, наголосивши, що конференція сприятиме зміцненню взаємозв'язків між учасниками, поглибленню розуміння важливої ролі, яку бібліотеки відіграють сьогодні, вона також стане відмінною можливістю обговорити сучасні виклики, які нині постали перед бібліотечною сферою, розкрити значення бібліотечних мереж у складний період трансформаційних змін [14].

Від НБУВ у конференції взяли участь: генеральна директорка НБУВ Л. А. Дубровіна з доповіддю «V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine during the crisis: paths to survival – European solidarity» («Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського під час кризи: шляхи до виживання – Європейська солідарність») [11], директорка Інституту інформаційних технологій НБУВ К. В. Лобузін з доповіддю «V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine support of Open Scientific Communication during the war» («Підтримка відкритої наукової комунікації Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського під час війни») [13], т. в. о. завідувачки відділу міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків НБУВ Л. М. Дем'янюк з доповіддю «V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine: library diplomacy and building international relations during the crisis time» («Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: бібліотечна дипломатія та розбудова міжнародних відносин у кризовий час») [10].

Українські науковці поінформували присутніх про стан бібліотечної галузі в країні, про роботу, сучасні виклики, стратегії розвитку НБУВ під час російсько-української війни, поділилися досвідом оцифрування бібліотечних фондів, формування електронних ресурсів, розбудови міжнародного партнерства в кризових умовах, спричинених російською агресією. Висловлювалась вдячність CENL, зарубіжним бібліотекам-партнерам, донорам за активну підтримку українських бібліотек, зокрема НБУВ. Також наголошувалося на критичній важливості інтеграції українських ресурсів у європейське інформаційне середовище, що є ключовим моментом у зміцненні європейської солідарності та співпраці в умовах сучасних викликів [1].

Доповіді членів української делегації увійшли до фахового видання Національної бібліотеки Молдови «Magazin bibliologic». Окрім того, до циклу українських публікацій було включено також наукову статтю «Electronic information resources in the modern library and information complex» («Електронні інформаційні ресурси в сучасному бібліотечно-інформаційному комплексі»), автором якої є заступниця генеральної директорки НБУВ з наукової роботи Т.М. Коваль [12].

Із метою обопільного ознайомлення з досягненнями та перспективами розвитку бібліотечної науки в Республіці Молдова і в Україні національні бібліотеки належну увагу приділяють розвитку міжнародного документообміну (далі МДО) для якісного поповнення своїх фондів. Загалом такий вид взаємодії між бібліотеками різних країн є важливим аспектом міжнародного співробітництва, показником ресурсних потужностей установ і водночас ефективним джерелом комплектування фондів іноземними виданнями. У НБУВ цей напрям роботи завжди вважався одним із ключових елементів міжнародної взаємодії з науковими установами та бібліотеками світу. Адже він не тільки сприяє поповненню фондів НБУВ та бібліотек наукових установ Національної академії наук (далі НАН) України зарубіжними виданнями, але й підтримує науковий та культурний обмін, стимулює розвиток бібліотечної науки. Слід зазначити, що питома вага цього джерела комплектування бібліотечних фондів змінювалася залежно від суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації в Україні та світі. Сьогодні, на жаль, спостерігається загальна тенденція до скорочення МДО, проте цей спосіб все ще залишається важливим джерелом комплектування бібліотечних фондів іноземною літературою [5].

Згідно зі статистичними даними відділу іноземного комплектування та міжнародного книгообміну, станом на 01 січня 2024 р., НБУВ здійснює міжнародний обмін документами з двома провідними бібліотеками Республіки Молдова: Національною бібліотекою Республіки Молдова (далі НБРМ) і Центральною науковою бібліотекою імені Андрія Лупана (далі ЦНБ ім. Андрія Лупана) Академії наук Республіки Молдова. Наші книгообмінні зв'язки із молдовськими установами розпочалися із обміну виданнями у 2007 р. з ЦНБ ім. Андрія Лупана. Відповідно до домовленостей з ЦНБ ім. Андрія Лупана, наша бібліотека регулярно отримує вісім назв/комплектів наукових журналів («Akademos: Revista de știință, inovare, cultură și artă»), «Buletinul AȘM. Matematica», «Buletinul AȘM. Științele vieții», «Computer Science Journal of Moldova», «Chemistry Journal of Moldova», «Moldavian Journal of the Physical Sciences», «Journal of Botany», «Электронная обработка материалов»), і в обмін надсилає вісім назв/комплектів українських журналів («Biopolymers & Cell», «Вісник зоології», «Математичні машини і системи», «Металофізика та новітні технології», «Проблеми міцності», «Український історичний журнал», «Фізіологія рослин та генетика», «Semiconductor Physics, Quantum Electronics and Optoelectronics»)..

До прикладу, упродовж 2022–2023 рр. від ЦНБ ім. Андрія Лупана було отримано 70 примірників періодичних видань або 29 комплектів, а натомість відправлено 41 примірник або 14 комплектів українських наукових журналів. Окрім журналів, здійснюється обмін книгами, який вилився в активну комунікацію та взаємодію між співробітниками відповідальних за книгообмінні зв'язки відділів усіх задіяних установ. Насамперед, задля з'ясування потреби у тому чи іншому виданні, бібліотеки попередньо обмінюються списками пропонованих для обміну монографій, що забезпечує ведення конструктивного діалогу.

Завдяки активній співпраці НБУВ останнім часом поповнила свої фонди такими цінними виданнями: Apetri, D. «Eminescu sporind a lumii taină: culegere de studii,

art., cronici și recenzii» (Chișinău, 2020), «Istorie și cultură: în onoare acad. Andrei Eșanu» (Chișinău, 2018), Marian, A. «Compoziții tematice în sculptura moldovenească anii 1940–2010» (Chișinău, 2018), «Modernizarea social-politică a Republicii Moldova în contextul extinderii procesului integraționist european» (Chișinău, 2019), «Proceedings of the Workshop on intelligent information systems» (Chișinău, 2020), «Studii culturale: materialele Simpozionului Național de Studii Culturale, Chișinău, 26 septembrie 2019 / Vol. I» (Chișinău, 2020), Частина А. «Архитекторы Бессарабии (первая половина XIX века): монографія» (Кишинів, 2018).

Упродовж 2022–2023рр., в обмін та відповідно до замовлення ЦНБ ім. Андрія Лупана, ми відправили нашим колегам 22 українські видання, серед яких і праці співробітників НБУВ: В. В. Струнгар «Бібліотека в інтерактивному медіасередовищі: стан та перспективи» (Київ, 2021); «Бібліотеки у формуванні інформаційного ресурсу стратегічних комунікацій українського суспільства: монографія» (Київ, 2021); «Історико-культурні фонди Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: дослідження, організація доступу та створення електронного ресурсу (2000–2020)» (Київ, 2021). До замовлення увійшли також книги українських учених з інших наукових установ НАН України: «Виробництво енергії з біомаси в Україні: технології, розвиток, перспективи» (Київ, 2022); V. P. Babak «Metrology of heat flux measurements» (Київ, 2022); Л. А. Булавін «Розсіяння та зв'язані стани в системі декількох частинок: монографія» (Київ, 2022) тощо.

Щодо міжнародного документообміну з НБРМ, то співпраця у цьому напрямі особливо активізувалася з 2017 р. Якщо говорити про книгообмін, то замовлення та відправлення літератури також здійснюються згідно з обмінними списками, які взаємно пропонуються бібліотеками для можливості вибору книг. Упродовж останніх двох років, з 2022-го по 2023 р., до НБРМ було надіслано 20 українських видань. До переліку відправлених книг увійшли як академічні наукові видання минулих років, так і зовсім нові видання: В. А. Широков «Комп'ютерна лексикографія» (Київ, 2011); И. И. Горбань «Теория гиперслучайных явлений: физические и математические основы» (Київ, 2011); «Теорія смислу в гуманітарних дослідженнях та інтенціональні моделі в точних науках» (Київ, 2012); «Українська біографіка ХХІ століття: Мозаїка контекстів і форм: колективна монографія» (Київ, 2021); «Вільнюські Євангелія 1575–1644 рр. з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: дослідження, попримірниковий опис, альбом ілюстрацій» (Київ, 2021); І. О. Ціборовська-Римарович «Видання друкарні Луцького домініканського монастиря (1787–1836) у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Книгознавче дослідження. Попримірниковий опис» (Київ, 2020); «Взаємодія в українській бібліотечній науці і практиці (1926–2021): анотована бібліографія» (Київ, 2022); «Бібліотека. Наука. Комунікація. Від управління ресурсами – до управління знаннями: матеріали Міжнар. наук. конф. (5–7 жовтня 2021 р.)» (Київ, 2021).

В обмін НБУВ отримала від НБРМ 24 книжкові видання: V. Fonari «Hermeneutica mitului antic în poezia din Republica Moldova (1990–2010): Studii

monographic» (Chișinău, 2021); «Maestru și salahor... Modele și forme moderne: Omagiu distinsului om de cultură și știință Ion Ciocanu, o legendă vie, la 80 de ani de la naștere» (Chișinău, 2019); «Meritocrație, profesionalism, integritate: Deziderate versus realități: materialele conferinței științifice cu participare internațională din 19 noiembrie 2020» (Chișinău, 2019); I. Daghi «Coloristica: obiect de studio» (Chișinău, 2021), V. Malcoci «Structuri și semnificații mitofolclorice în arhitectura populară din Republica Moldova» (Chișinău, 2021); M. Slapac «Castelologia comparată: Arhitectura de apărare a Țării Moldovei între Occident și Orient» (Chișinău, 2020); V. Malcoci «Structuri și semnificații mitofolclorice în arhitectura populară din Republica Moldova» (Chișinău, 2021).

Висновки. Отже, міжнародна співпраця сприяє інтеграції наших бібліотек у глобальний інформаційний простір, обміну знаннями та культурними цінностями, а також розвитку наукових досліджень. Аналіз напрямів та форм співпраці між Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського і Національною бібліотекою Республіки Молдова свідчить про активізацію двосторонніх професійних відносин, що регламентуються договірно-правовою базою про науково-інформаційне співробітництво у бібліотечній сфері, про підтримку України в період воєнних дій та засудження російської агресії. Міжнародна взаємодія між НБУВ і НБРМ розгортається у різних площинах бібліотечної діяльності. Участь у спільних наукових та культурних заходах, таких як конференції, виставки та культурні програми, стала важливою формою професійного бібліотечного співробітництва між установами, що дає змогу обмінюватися досвідом та поглиблювати партнерство, зміцнює професійні зв'язки, стимулює обмін знаннями та інноваціями у бібліотечній галузі.

Важливо, що інтенсифікація співпраці між бібліотеками стала особливо помітною з початком повномасштабного вторгнення РФ на суверенну територію України. НБРМ активно підтримує бібліотечну галузь України, висловлює солідарність з українськими колегами. Меморандум про взаєморозуміння (підписаний у 2024 р.), закріплює прагнення обох бібліотек до подальшого зміцнення професійних відносин та розширення співпраці у різних сферах бібліотечної діяльності, а також посилення культурних зв'язків між нашими країнами. Розвиток міжнародного документообміну між Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського і Національною бібліотекою Республіки Молдова є важливим аспектом міжнародної комунікації. Він сприяє не лише якісному поповненню бібліотечних фондів іноземними виданнями, забезпеченню актуальності наукової, культурної інформації, а й зміцненню наукових, культурних зв'язків між країнами. Міжнародний документообмін – важливий напрям міжнародної діяльності наших бібліотек, який слугує підтриманню їх національного статусу на міжнародній арені, закріплює позитивний імідж наших держав, підтверджує високий рівень розвитку науки і культури.

Зміцнення традиційних та нарощування нових форм співпраці розкриває перспективи подальшого розвитку двосторонніх відносин між нашими національними бібліотеками, створює нові можливості для упровадження інноваційних

бібліотечних технологій, поглиблення процесів цифровізації, обміну електронними ресурсами, розширенню доступу до культурних надбань, репрезентації бібліотечно-інформаційних ресурсів на міжнародному рівні.

Список бібліографічних посилань

1. Дем'янюк Л., Лобузина К. Соціальна стійкість та міцні професійні мережі як передумова миру. *Бібліотечний вісник*. 2024. № 1. С. 94–98. URL: http://bv.nbuv.gov.ua/doc/bv_2024_1_11
2. Договір про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова. *Верховна Рада України* : вебсайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/498_161#Text
3. Договірніно-правова база. *Посольство України у Республіці Молдова* : вебсайт. URL: <https://moldova.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/133-dogovorno-pravovaja-baza-mezhdu-ukrainoj-i-moldovoj>
4. Звіт про бібліотечно-інформаційну діяльність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського за 2022 рік / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2023. 96 с.
5. Малолетова Н., Сокур О., Лямець А., Яновська В., Ятченко А., Красій Р. Сучасні підходи до міжнародного книгообміну у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2013. Вип. 38. С. 131–153.
6. Нові горизонти співпраці між головними національними бібліотеками України і Молдови. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського* : вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/6419>
7. У Національній бібліотеці Республіки Молдова відбулося відкриття тематичної програми заходів Року української культури в Молдові. *Одеська національна наукова бібліотека* : вебсайт. URL: https://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=4142
8. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. (2023, October 9). Conferința «Reziliența socială și rețelele profesionale ca precondiții pentru pace», 9.10.2023, p. II [Відео], 2023. *YouTube*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=_wnG6XjeFFI
9. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Conferința «Reziliența socială și rețelele profesionale ca precondiții pentru pace», 10.10.2023, p. II [Відео], 2023. *YouTube*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=_wnG6XjeFFI
10. Demianiuk L. V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine: Library diplomacy and building international relations during the crisis time. *Magazin Bibliologic*. 2023. №3/4. P. 73–78. ISSN 1857-1476.
11. Dubrovina L. V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine during the crisis: path to survival – European Solidarity. *Magazin Bibliologic*. 2023. № 3/4. P. 79–83. ISSN 1857-1476.
12. Koval T. Electronic information resources in the modern library and information complex. *Magazin Bibliologic*. 2023. № 3/4. P. 84–88. ISSN 1857-1476.
13. Lobuzina K. Vernadskyi National Library of Ukraine support of open scientific communication during the war. *Magazin Bibliologic*. 2023. № 3/4. P. 89–95. ISSN 1857-1476.
14. Pintilei E. (2023). Biblioteca și bibliotecarul la răscrucea crizelor: flexibilitate, adaptabilitate, reziliență [Comunicare în cadrul conferinței "Reziliența socială și rețelele profesionale mai puternice ca precondiții pentru pace", 9-10 octombrie 2023, Chișinău, Republica Moldova], p. 1 [Відео], 2023. *YouTube*. URL: https://youtu.be/RZPCdk75_qI?t=2265
15. Social resilience and stronger professional networks as preconditions for peace. CENL News : website. URL: <https://www.cenl.org/international-conference-social-resilience-and-stronger-professional-networks-as-preconditions-for-peace/>
16. Solidarity with Ukraine: Europe Days 2022 in the National Library of Moldova. *CENL News* : website. URL: <https://www.cenl.org/solidarity-with-ukraine-europe-days-2022-in-the-national-library-of-moldova/>

References

1. Demianiuk, L., & Lobuzina, K. (2024). Sotsialna stiiikist ta mitsni profesiini merezhi yak peredumova myru [Social resilience and stronger professional networks as preconditions for peace]. *Bibliotichniy Visnyk*, 1, 94-98. Retrieved from http://bv.nbuv.gov.ua/doc/bv_2024_1_11 [In Ukrainian].

2. Dohovir pro dobrosusidstvo, druzhbu i spivrobitnytstvo mizh Ukrainoiu ta Respublikoiu Moldova [Treaty on Good Neighborhood, Friendship and Cooperation between Ukraine and the Republic of Moldova]. *Verkhovna Rada Ukrainy*: website. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/498_161#Text [In Ukrainian].

3. Dohovirno-pravova baza [Legal and contractual basis]. *Posolstvo Ukrainy u Respublitsi Moldova*: website. Retrieved from <https://moldova.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/133-dogovorno-pravovaja-baza-mezhdu-ukrainoj-i-moldovoj> [In Ukrainian].

4. (2023). Zvit pro bibliotechno-informatsiinu diialnist Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho za 2022 rik [Report on the library and information activities of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine for the year 2022]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

5. Malolietova, N., Sokur, O., Liamets, A., Yanovska, V., Yatchenko, A., & Krasii, R. (2013). Suchasni pidkhody do mizhnarodnoho knyhoobminu u Natsionalnii bibliotetsi Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [Modern approaches to an international book exchange at V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 38, 131-153. [In Ukrainian].

6. Novi horizonty spivpratsi mizh holovnymi natsionalnymi bibliotekamy Ukrainy ta Moldovy [New horizons of cooperation between the main national libraries of Ukraine and Moldova]. *Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*: website. Retrieved from <http://www.nbu.gov.ua/node/6419> [In Ukrainian].

7. U Natsionalnii bibliotetsi Respubliki Moldova vidbulosia vidkryttia tem atychnoi prohramy zakhodiv Roku ukrainskoi kultury v Moldovi [The National Library of the Republic of Moldova hosted the opening of the thematic program of events for the Year of Ukrainian Culture in Moldova]. *Odeska natsionalna naukova biblioteka*: website. Retrieved from https://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=4142 [In Ukrainian].

8. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. (2023, October 9). Conferința "Reziliența socială și rețelele profesionale ca precondiții pentru pace" [Conference "Social Resilience and Professional Networks as Preconditions for Peace"], 9.10.2023, p. II [Video]. *YouTube*. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=_wnG6XjeFFI [In English, Romanian].

9. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. (2023, October 10). Conferința "Reziliența socială și rețelele profesionale ca precondiții pentru pace" [Conference "Social Resilience and Professional Networks as Preconditions for Peace"] 10.10.2023, p. II [Video]. *YouTube*. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=_wnG6XjeFFI [In English, Romanian].

10. Demianiuk, L. (2023). V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine: Library diplomacy and building international relations during the crisis time. *Magazin Bibliologic*, 3/4, 73-78. ISSN 1857-1476 [In English].

11. Dubrovina, L. (2023). V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine during the crisis: path to survival - European Solidarity. *Magazin Bibliologic*, 3/4, 79-83. ISSN 1857-1476 [In English].

12. Koval, T. (2023). Electronic information resources in the modern library and information complex. *Magazin Bibliologic*, 3/4, 84-88. ISSN 1857-1476 [In English].

13. Lobuzina, K. (2023). Vernadskyi National Library of Ukraine support of open scientific communication during the war. *Magazin Bibliologic*, 3/4, 89-95. ISSN 1857-1476 [In English].

14. Pintilei, E. (2023). Biblioteca și bibliotecarul la răscrucea crizelor: flexibilitate, adaptabilitate, reziliență. Comunicare în cadrul conferinței "Reziliența socială și rețelele profesionale mai puternice ca precondiții pentru pace", 9-10 octombrie 2023, Chișinău, Republica Moldova [The Library and the Librarian at the Crossroads of Crises: Flexibility, Adaptability, Resilience [Presentation at the conference "Social Resilience and Stronger Professional Networks as Preconditions for Peace", 9-10 October 2023, Chisinau, Republic of Moldova]. *YouTube*. Retrieved from https://youtu.be/RZPCdk75_qI?t=2265 [In Romanian].

15. Social resilience and stronger professional networks as preconditions for peace. *CENL News*: website. Retrieved from <https://www.cenl.org/international-conference-social-resilience-and-stronger-professional-networks-as-preconditions-for-peace/> [In English].

16. Solidarity with Ukraine: Europe Days 2022 in the National Library of Moldova. *CENL News*: website. Retrieved from <https://www.cenl.org/solidarity-with-ukraine-europe-days-2022-in-the-national-library-of-moldova/> [In English].

Liudmyla Demianiuk,

<https://orcid.org/0000-0003-4242-8390>,
Candidate of Historical Sciences, Senior Researcher,
Department of International Information and Foreign Relations,
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

Mariana Kiriakov,

<https://orcid.org/0009-0003-5549-4984>,
Main Specialist,
Section International Relations and Managerial Support,
National Library of the Republic of Moldova (Chisinau, Republic of Moldova)

Olena Vykhrystiuk,

<https://orcid.org/0009-0006-7457-2783>,
Chief Librarian,
Department of Foreign Procurement and International Book Exchange,
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

**V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE AND THE NATIONAL LIBRARY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA:
MAIN ASPECTS OF INTERNATIONAL COOPERATION**

The **purpose** of the article is to investigate the state and main aspects of bilateral scientific cooperation between V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine and the National Library of the Republic of Moldova, to reveal the main forms and directions of international interaction. The **research methodology** is based on systemic and structural approaches, the use of logical and structural-functional analysis, and scientific objectivity. The **scientific novelty** lies in highlighting the experience of international scientific cooperation between V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine and the National Library of the Republic of Moldova. The main aspects of scientific and informational bilateral cooperation between these leading libraries are revealed, and the place of such interaction in the system of international relations is characterized. Systematic analysis has made it possible to identify prospects for further development and strengthening of bilateral professional relations, and to determine the priority paths for their improvement. The **research findings** indicate that the partnership relations between V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine and the National Library of the Republic of Moldova were intensified after the signing of the agreement on scientific and informational cooperation in 2017, contributing to the expansion of interaction and strengthening of quality document exchange. **Conclusions.** With the beginning of the full-scale military invasion of the Russian Federation from February 24, 2022, the system of international scientific cooperation of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine entered a new stage of its development, which affected the relations with library partners, including the National Library of the Republic of Moldova. It was determined that the library activity of the National Library of the Republic of Moldova was aimed at active support of the library sector of Ukraine and colleagues from Ukraine. Analysis of the main aspects and results of cooperation between V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine and the National Library of the Republic of Moldova over the past years demonstrates the strengthening of the Ukrainian-Moldovan partnership, which is of great importance in reinforcing the international relations systems of these national libraries and enhancing their information and communication component.

Key words: international library cooperation, V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine, National Library of the Republic of Moldova, scientific and informational cooperation, international library and information communication, international document exchange.

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine
3, Holosiivskyi Ave., Kyiv, 03039, Ukraine
e-mail: demianiuk@nbuv.gov.ua
National Library of the Republic of Moldova
31 August 1989 str., 78a, Chisinau, MD 2012, the Republic of Moldova
e-mail: mkiriakov@yahoo.com
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine
3, Holosivskyi Ave., Kyiv, 03039, Ukraine
e-mail: vykhrystiuk.net

Стаття надійшла до редакції 26.03.2024 р.